

El seny del lladre

«S'està normalitzant la retallada de drets i llibertats com a pretext sanitari, sense fer ni un sol pas per revertir la privatització i retallades que ens han dut fins aquí»

El toc de queda va entrar en vigor diumenge a Catalunya, i amb aquest, ningú podrà circular pels carrers del Principat entre les 22.00 h i les 6.00 h, en una nova restricció, que segons s'apunta des del govern de la Generalitat, es fa per intentar reduir els contactes i l'expansió del coronavirus.

Popularment s'han utilitzat diverses expressions per referir-se a la reclusió obligatòria a casa durant aquesta franja horària nocturna: "cobrefoc", "hora del seny", "seny del foc" o "el seny del lladre". Però totes vénen a referir-se al mateix: és el toc de campana que es fa al vespre, just abans de l'hora de sopar, a partir d'aquell toc, s'alerta a la població que tothom s'ha de quedar a casa, i que qualsevol persona que sigui vista pel carrer serà considerada un lladre, i conseqüentment serà detinguda.

I la veritat és que si ho mirem bé, l'expressió "seny del lladre" fa bastant justícia a la situació actual, a com s'ha gestionat la pandèmia, i sobretot, a com s'ha culpabilitzat a la individualitat d'un problema estructural. Les mesures aplicades d'un temps a ençà, tenen poc seny i bastant de lladre.

Tenen poc seny perquè malgrat que estem submergits de ple a la segona onada de la Covid-19, amb una situació epidemiològica greu i amb la necessitat imperativa de prendre mesures per frenar la pandèmia, salvar vides i evitar un nou col·lapse sanitari, del qual ens trobem a prop, veiem com el govern de la Generalitat està suplint la manca de recursos públics amb què es troba el país, conseqüència directa de les infames retallades, per fer front a la Covid-19 amb limitacions i escapçament dels drets fonamentals, traslladant la responsabilitat de l'augment dels contagis directament a la població, donant l'esquena a les arrels dels focus de contagis.

Poc seny perquè s'insisteix a estigmatitzar la utilització de l'espai públic i l'activitat a l'aire lliure quan tota l'evidència indica que el risc de contagi és molt menor que en els espais tancats i la malaltia avança ara principalment entre les edats laborals. On són les inspeccions laborals? On són els reforçaments del transport públic a les hores punta per evitar aglomeracions de camí a la feina? Quan s'han assegurat els testos i els EPIs als nostres centres de treball?

I dic poc seny, també, perquè actualment s'està tractant exclusivament els símptomes de la pandèmia, però no les seves causes. Perquè les mesures sanitàries siguin realment efectives s'ha d'actuar sobre els determinants socials de la malaltia i traçar un pla específic pels sectors més precaris i vulnerables de casa nostra. A no ser que es dissenyin i planifiquin polítiques i programes per revertir les desigualtats estructurals a les quals ens ha abocat el sistema capitalista, o difícilment podrem sortir de la crisi de la Covid-19 sense enviar milions de persones a la pobresa i l'exclusió social.

L'editor de *The Lancet*, Richard Horton, poc sospitós de ser un esquerranista radical, va ser taxatiu dient: "No importa com sigui d'efectiu un tractament o com és de protectora una vacuna, la recerca d'una solució per a la Covid-19 purament biomèdica fracassarà".

Estem davant d'una lluita contra dues pandèmies: una vírica i una altra, silenciosa, sovint invisible, que ve de lluny i que és conseqüència d'un sistema econòmic desbocat, que és l'estructuralista de les greus desigualtats socials i si no entenem això estem destinats a repetir la història, una vegada i una altra. Però no tot és falta de seny, i aquí els lladres de serveis públics, els austericides i els mercantilitzadors hi tenen molt a veure.

El nostre sistema sanitari públic s'està enfrontant a una pandèmia totalment debilitat perquè tots els governs de la Generalitat han volgut afavorir els interessos privats, a costa d'externalitzar serveis i de retallar recursos a la sanitat pública, i aquests encara avui no s'han recuperat. El resultat és que hem perdut qualitat assistencial, han aconseguit que la sanitat pública funcioni pitjor i que el personal treballi en pitjors condicions. I ara, a més, tenim un personal totalment exhaust després d'haver estat a primera línia contra la Covid-19 pràcticament desprotegits i veient els seus drets laborals totalment vulnerats.

Estem davant un *déjà-vu*, tornant-nos a situar a la casella de sortida de l'anterior crisi econòmica: la injecció de milers de milions d'euros en rescats per a un sistema econòmic en fallida que provocarà el saqueig de tot allò públic i un endeutament massiu.

Els somnis de l'Íbex-35 d'una nova onada d'austeritat, privatitzacions i retallades de drets socials, civils i polítics agafa forma. Institucions, mitjans i partits, siguin del color que siguin, tanquen files amb el règim en els moments clau.

Malgrat compartir l'òbvia necessitat de restriccions contundents a activitats que puguin esdevenir vectors de contagi i fomentar la distància física i la profilaxi, el toc de queda nocturn és una mesura poc justificada, que presenta una lògica de control social i que pot criminalitzar certs sectors socials que es troben en situació d'exclusió, en un temps on l'activitat està ja limitada a aquelles hores amb múltiples restriccions.

I un es preguntaria, quines mesures prenem en lloc de fer un toc de queda amb caràcter finalista? Doncs bé, la resposta no és nova, i rau a aprendre de les lliçons de 7 mesos de gestió de la pandèmia i de l'evidència científica que hem anat acumulant, posant la salut de les persones al centre: assegurar la subsistència a totes les persones obligades a deixar de treballar, prohibir els acomiadaments, aturar l'economia rendista, planificació econòmica, intervenir els recursos de la sanitat privada, reforçar els centres d'Atenció Primària, reforçar els sistemes de rastreigs amb contractació pública, millorar les condicions laborals pels professionals sanitaris i pels estudiants de Medicina i Infermeria que hagin de reforçar el sistema sanitari públic, reduir les ràtios als centres educatius, augmentar la freqüència del transport públic per fer-lo segur, reforçar les inspeccions laborals per garantir que es compleixen els protocols sanitaris als centres de treball, establir el control públic directe de les residències de gent gran i establir un servei d'infermeria de 24 hores, reforçar del Servei d'Atenció Domiciliària, aturar els desnonaments, suspendre el pagament dels subministraments, entre moltes d'altres.

Tenint alternatives a l'abast, s'ha optat per l'aplicació d'un toc de queda que sembla una mesura final, on no veiem més mesures més enllà del possible confinament de cap de setmana en un futur pròxim i un possible confinament domiciliari en un futur una mica menys pròxim.

S'està normalitzant la retallada de drets i llibertats com a pretext sanitari per frenar la corba de contagis, sense fer ni un sol pas per revertir aquelles polítiques de privatització i retallades que ens han dut fins aquí i que afecten directament a la sanitat, a l'educació pública i a la precarització present als centres de treball.

En definitiva, el toc de queda sembla ser una cortina de fum per tapar la desinversió i la manca de mesures reals i planificació, més que no pas una mesura efectiva per reduir la corba de contagis. Estem a les portes de reviu la situació viscuda al març, o es prenen mesures que assegurin la vida o tornarem a reviu les escenes d'aquells dies de confinament, ens hi juguem molt.

Més seny, menys lladres i menys seny de lladre. Perquè hi ha una altra manera de viure i perquè hi ha, també, una altra manera de gestionar la pandèmia.